

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА
ШЕВЧЕНКА»**

**ФАКУЛЬТЕТ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ
КАФЕДРА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ, РЕСТОРАННОГО І ТУРИСТИЧНОГО
БІЗНЕСУ**

ІНСТРУКЦІЯ № 37
з охорони праці під час проходження практик для здобувачів вищої освіти
спеціальності «Туризм та рекреація»
освітньо-професійних програм
«Туризм і рекреація» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
(практики: ознайомча «Вступ до фаху», технологічна,
управлінсько-організаційна, виробнича)
та «Туризм і рекреація» другого (магістерського) рівня вищої освіти
(практики: виробнича, переддипломна)

м. Лубни, 2026 р.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА
ШЕВЧЕНКА»**

**ФАКУЛЬТЕТ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ
КАФЕДРА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ, РЕСТОРАННОГО І ТУРИСТИЧНОГО
БІЗНЕСУ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказ ректора

ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка»

16.09. 2026 р. № 142-ОД

Ректор

Олена КАРАМАН

ІНСТРУКЦІЯ № 37

**з охорони праці під час проходження практик для здобувачів вищої освіти
спеціальності «Туризм та рекреація»
освітньо-професійних програм**

**«Туризм і рекреація» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
(практики: ознайомча "Вступ до фаху", технологічна,
управлінсько-організаційна, виробнича)**

**та «Туризм і рекреація» другого (магістерського) рівня вищої освіти
(практики: виробнича, переддипломна)**

1. Загальні положення

1.1 Дія Інструкції поширюється на всіх здобувачів вищої освіти спеціальності «Туризм та рекреація» освітньо-професійних програм «Туризм і рекреація» факультету технологій та інформаційних систем (далі – ФТІС) Державного закладу «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» (далі – Університет) під час проходження здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ознайомчої «Вступ до фаху», технологічної, управлінсько-організаційної та виробничої практик і здобувачами другого (магістерського) рівня вищої освіти виробничої та переддипломної практик.

1.2 Інструкція розроблена відповідно до Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України

26.12.2017 № 1669 (із змінами та доповненнями), Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 08.04.1993 № 93, Положення про організацію та проведення практики здобувачів вищої освіти в ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», затвердженого наказом ректора 23.12.2025 № 165-ОД.

1.3 Здобувачі вищої освіти можуть бути направлені на практику тільки на ті підприємства/установи (туристичний оператор, туристичне агентство, підприємство готельного господарства, готельно-ресторанний комплекс, заклад ресторанного господарства, санаторно-курортний заклад, профільні асоціації та громадські організації, управління туризму та курортів адміністрацій міст та територіальних громад), з якими Університет завчасно уклав договір на її проведення за встановленою формою. Практика проводиться на підприємствах/установах, які мають відповідати вимогам нормативно-правових актів з охорони праці.

1.4. До початку проведення практики повинно бути проведено обстеження робочих місць практикантів відповідальними за організацію проведення практики особами.

1.5. Обов'язковою умовою допущення здобувачів вищої освіти до проходження всіх видів практик (див. п. 1.1) є проходження ними на підприємстві/установі вступного та первинного (на робочому місці) інструктажів з охорони праці та безпеки життєдіяльності.

1.6. До практики допускаються тільки ті здобувачі вищої освіти, які пройшли медичний огляд.

1.7. Здобувачі вищої освіти під час проходження практики на підприємстві/установі зобов'язані дотримуватися правил внутрішнього розпорядку, що встановлені на цьому підприємстві.

2. Вимоги безпеки перед початком практик

2.1. До початку практики здобувачу вищої освіти необхідно:

- ознайомитися з розташуванням підприємства/установи – бази практики, умовами проїзду до нього громадським або іншим транспортом;
- прибути на підприємство/установу у встановлені наказом терміни, маючи при собі паспорт, медичну книжку, направлення на практику, студентський квиток, програму практики, щоденник, а також документи, передбачені договором про проведення практики.
- пройти вступний інструктаж з охорони праці та безпеки життєдіяльності та первинний інструктаж на робочому місці та поставити підпис у відповідних журналах інструктажу. Контроль за проходження здобувачами вищої освіти інструктажу покладається на керівника практики від кафедри;
- ознайомитись з розташуванням основного і запасних виходів з будівлі бази

- практики, з планами евакуації, розміщенням засобів пожежогасіння;
- виявити наявність на підприємстві/установі медичного кабінету, уточнити час його роботи;
 - ознайомитись зі своїм робочим місцем, а також офісною технікою (комп'ютери, ксерокси, мобільні телефони), спеціальними офісними програмами, устаткуванням, обладнанням, інструментами, які будуть використовуватись під час практики, та з інструкціями з їх безпечного використання;
 - записати контактні телефони керівників практики.

3. Вимоги безпеки під час практик

3.1. Приступаючи до практичної діяльності, здобувач вищої освіти зобов'язаний:

- переконатися в безпечному стані робочого місця, відсутності сторонніх і травмонебезпечних предметів;
- переконатися в наявності медичної аптечки, укомплектованої засобами надання першої медичної допомоги;
- обговорити заздалегідь з керівником практики безпечні варіанти практичних завдань, відповідно до програми практики;
- ознайомитися з правилами експлуатації офісної техніки, устаткування та обладнання;
- дотримуватись правил безпечного використання офісної техніки, устаткування та обладнання;
- дотримуватись вимог пожежної безпеки та санітарно-гігієнічних норм на підприємстві/установі;
- у разі проходження практики в умовах поширення гострих респіраторних хвороб дотримуватись встановлених для такого часу правил безпеки;
- у разі проходження практики в умовах правового режиму воєнного стану дотримуватись встановлених для такого часу правил безпеки.

3.2. Здобувачу вищої освіти під час проходження практик забороняється:

- порушувати правила внутрішнього розпорядку підприємства/установи – бази практики;
- залишати робоче місце без дозволу керівника практики;
- під час проходження практики у приміщенні підприємства/установи виконувати роботу, яка не передбачена програмою практики;
- при виникненні недоліків у роботі офісної техніки, устаткування та обладнання самостійно їх ліквідовувати, натомість негайно повідомити керівника практики, та припинити роботу до усунення недоліків;
- залишати без нагляду включені в мережу офісну техніку, устаткування та обладнання;
- приступати до роботи у хворобливому стані, під час проходження лікування;

- приносити на територію підприємства/установи горючі рідини, піротехнічні засоби, алкогольні напої та інші легкозаймисті матеріали;
- приводити з собою на територію бази практики сторонніх осіб;
- палити в приміщеннях і на території підприємства/установи.

3.3. Здобувач вищої освіти під час проходження практик повинен:

- виконувати завдання, дотримуючись вимог охорони праці, відповідно до інструкцій з охорони праці на всі види робіт на підприємстві/установі, дотримуючись способів та прийомів безпечного виконання робіт;
- виконувати тільки ту роботу, яка передбачена програмою практики. У разі притягнення практиканта до робіт, які не передбачені програмою практики, йому слід негайно доповісти про це керівнику практики від кафедри;
- повідомляти керівника практики від підприємства/установи – бази практики про всі недоліки в забезпеченні охорони праці, які знижують рівень безпеки життєдіяльності людини (норми освітленості, гучності, наявності сторонніх запахів, травмонебезпеки офісної техніки, устаткування, обладнання та інструментів тощо);
- дбати про особисту безпеку, повідомляти в разі необхідності про погіршення стану власного здоров'я під час проходження практики;
- дотримуватись правил пересування територією/маршрутами та в приміщеннях бази практики;
- утримувати в чистоті робоче місце;
- приступати до роботи у спеціальному одязі, передбаченому інструкцією з охорони праці;
- дотримуватися санітарно-гігієнічних норм і вимог пожежної безпеки;
- припинити експлуатацію несправної офісної техніки, обладнання, інструментів, повідомити про це керівника практики; не відновлювати роботи до усунення несправностей;
- інформувати керівника практики від кафедри про будь-які перешкоди успішного проходження практики, проблеми і конфлікти, що виникли під час її здійснення;
- негайно сповіщати свого безпосереднього керівника про будь-яку ситуацію, яка загрожувє життю і здоров'ю людей, про кожний нещасний випадок, що стався на під час проходження практики на підприємстві/установі, або про погіршення стану здоров'я, у тому числі про прояв ознак гострого професійного захворювання (отруєння).

4. Вимоги безпеки після закінчення роботи

4.1 По закінченню роботи необхідно:

- прибрати робоче місце;
- перевірити стан протипожежної безпеки;
- вимкнути офісну техніку, устаткування, обладнання, освітлення в приміщенні;

- зачинити вікна, оглянути робоче приміщення;
- повідомити керівника про закінчення роботи.

4.2 Про всі несправності та прийняті міри повідомити керівника практики.

5. Вимоги безпеки при аварійних ситуаціях

5.1. При виникненні аварійних ситуацій (замикання електропроводки, задимлення, поява сторонніх звуків, запахів та ін.), які можуть призвести до травмування людей треба негайно відключити механізми та вжити заходів щодо ліквідації такої ситуації. Проінформувати про інцидент, що стався, керівництво.

5.2 При виявленні запаху газу або прориві трубопроводів (водопостачання, каналізації, опалення) викликати відповідну спеціалізовану аварійну бригаду за телефоном:

- 101 або 112 – пожежно-рятувальна служба;
- повідомити керівника практики.

У разі необхідності викликати інші аварійно-рятувальні служби за телефоном:

- 103 – швидка медична допомога;
- 104 – аварійна служба газової мережі.

5.3 Якщо стався нещасний випадок, а також при раптовому захворюванні необхідно:

- усунути дію на організм потерпілого небезпечних та шкідливих факторів, які загрожують його здоров'ю і життю;
- надати потерпілому невідкладну медичну допомогу, а в разі потреби викликати швидку медичну допомогу.

5.4. В усіх випадках необхідно виконувати вказівки керівництва по усуненню наслідків аварійної ситуації.

6. Вимоги поведінки при травмуванні

6.1 При травмі першочергово необхідно зупинити кровотечу; у разі зупинки дихання чи серцебиття — провести кардіо-легеневу реанімацію; знерухомити переламану частину тіла; попередити шоківий стан у постраждалого; надати психологічну допомогу.

6.2 При будь-якій травмі насамперед звертасмо увагу чи немає кровотечі. Адже втрата крові різко погіршує стан потерпілого, може спровокувати шоківий стан. Одночасно варто звернути увагу на стан організму загалом та не пропустити інші загрози, наприклад, імовірність перелому шийного відділу хребта.

6.3 При контакті з кровотечею у пораненої людини завжди використовуйте засоби індивідуального захисту (гумові рукавички, окуляри), щоб запобігти власному ризику інфікування, наприклад, ВІЛ чи вірусним гепатитом. У той час, коли ви намагаєтеся зупинити кровотечу, просіть про кваліфіковану допомогу, наприклад, зателефонувавши в швидку медичну допомогу.

6.4 Якщо місць кровотеч декілька, спершу займіться масивнішими, попросіть допомоги в перетисканні інших ділянок, допоки ви обробляєте та тампонуєте рани. Саморобний джгут швидко робиться зі шматка тканини та предмета, схожого на паличку, закручуючи яку, збільшуємо тиск «джгута» на тканини.

6.5 Накладаючи джгут, виконайте такі дії:

- одягніть на себе засоби індивідуального захисту;
- накладіть джгут приблизно на 5 см. вище рани (артеріальна кровотеча);
- затягуйте, поки кровотеча не зупиниться;
- запишіть час, коли накладался джгут;
- зателефонуйте в швидку допомогу;
- залишайтеся з людиною до приїзду медичної допомоги. Якщо минуло 30 хв. й крововтрата не критична, злегка послабте джгут на декілька хвилин, щоб відновити кровопостачання, а тоді відновіть перетискання. Увага! Тривале перетискання кінцівки може призвести до різкої гіпоксії та необхідності ампутації. Тому при артеріальних кровотечениях важливо якнайшвидше довести потерпілого до хірурга!
- перевіряйте чи не розвивається в людини стан шоку;
- захистить постраждалого від ризику переохолодження.

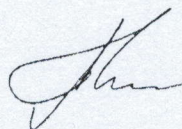
Розробив: завідувач кафедри професійної освіти, ресторанного і туристичного бізнесу

Віктор БУРДУН

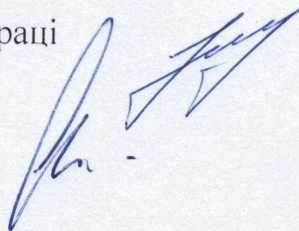
ПОГОДЖЕНО:

Декан факультету технологій та інформаційних систем

Генадій МОГИЛЬНИЙ

Провідний фахівець відділу охорони праці

Ольга МОСІНА

Начальник юридичного відділу

Віталій НОСАЛЬ